

BANCA
NAȚIONALĂ
A ROMÂNIEI

Sondaj privind riscurile sistemice decembrie 2021

Anul V, nr. 13

Sondaj privind
riscurile sistemice
Decembrie 2021

NOTĂ

Toate drepturile rezervate.
Reproducerea informațiilor este permisă numai în scopuri educative
și necomerciale și numai cu indicarea sursei.

Banca Națională a României
Str. Lipscani nr. 25, cod 030031, București
tel.: 021/312 43 75; fax: 021/314 97 52

ISSN 2601-5331 (versiune *online*)

Cuprins

Sondaj privind riscurile sistemice	5
<hr/>	
Anexa 1 Harta principalelor riscuri la adresa stabilității financiare la nivel global	9
Anexa 2 Harta riscurilor la adresa stabilității financiare, opiniile băncilor	10
Anexa 3 Răspunsurile băncilor la <i>Chestionarul privind riscurile sistemice</i> (septembrie 2021)	11
Anexa 4 Structura <i>Chestionarului privind riscurile sistemice</i> (septembrie 2021) și precizări metodologice	22

Sondaj privind riscurile sistemice

La nivel global, optimismul care a susținut piețele în prima jumătate a anului s-a diminuat ca urmare a îngrijorărilor generate de creșterea infecțiilor cu noul coronavirus și a incertitudinilor legate de menținerea ritmului de recuperare economică. Accelerarea prețurilor la energie și creșterea rapidă a prețurilor combustibililor fosili au condus la o accentuare a riscurilor în a doua parte a anului. Vulnerabilitățile financiare continuă să fie crescute în anumite sectoare (de exemplu, la nivel suveran și pentru sectorul asigurărilor).

Potrivit FMI¹, principalele vulnerabilități care pot afecta stabilitatea financiară vizează: (1) presiunile inflaționiste și perspectiva de manifestare pe termen mai lung, inclusiv pe fondul persistenței problemelor asociate lanțurilor de aprovizionare și al penuriei de forță de muncă și materiale, (2) supraevaluarea activelor în unele segmente de piață, alimentate de politica monetară acomodativă și de câștigurile mari, (3) nevoile ridicate de finanțare pe piețele emergente și de frontieră, (4) redresarea neuniformă în rândul firmelor nefinanciare, în funcție de țări, sectoare și dimensiune; de exemplu, riscul de solvabilitate continuă să fie crescut în sectoarele cele mai afectate de pandemie, precum și în firmele mici. În anumite economii, standardele de creditare din sectorul bancar rămân restrictive, cu efecte asupra perspectivelor de creditare. De asemenea, se mențin ridicate riscurile operaționale și de integritate financiară asociate creșterii rapide a pieței criptomonedelor.

La nivel european², condițiile economice îmbunătățite au redus riscurile pe termen scurt la adresa stabilității financiare, însă întreruperile din lanțurile de aprovizionare și creșterea prețurilor la energie generează presiuni asupra inflației și redresării economice. În acest context, sunt identificate patru categorii de riscuri: (1) gradul de îndatorare ridicat (în special la nivel suveran) și creșterea puternică pe piețele imobiliare rezidențiale, (2) supraevaluarea activelor asociată cu un risc de corecție dezordonată, (3) persistența provocărilor structurale în sectorul bancar, în ciuda profitabilității îmbunătățite și (4) vulnerabilitatea sectorului nebanca pe fondul riscului de credit, de lichiditate și de durată. Riscul de nerambursare a creditelor corporative și pierderile bancare s-au dovedit a fi mai mici decât se anticipase anterior, iar preocupările privind sustenabilitatea datoriilor pe termen scurt s-au redus pe fondul condițiilor de finanțare favorabile. Sunt evaluate în creștere vulnerabilitățile generate de creșterea accelerată a piețelor imobiliare și financiare, de riscurile mai mari asumate de către companiile nebanca și de acumularea datoriei suverane și corporative. Potrivit BCE, politicile macroprudențiale mai stricte pot reduce din vulnerabilități, în special în ceea ce privește piețele imobiliare, iar consolidarea cadrului de reglementare bancar și nebanca, precum și gestionarea riscurilor climatice vor spori reziliența pe termen lung a sistemului financiar.

¹ FMI, *Raportul de stabilitate financiară globală*, octombrie 2021.

² BCE, *Raportul de stabilitate financiară*, noiembrie 2021.

În ceea ce privește sectorul bancar european, potrivit ultimului tablou al riscurilor publicat de ABE³ capitalizarea se menține la un nivel ridicat, iar calitatea activelor s-a îmbunătățit. Rata creditelor neperformante la nivel agregat a scăzut până la nivelul de 2,3 la sută la jumătatea anului 2021, dar în cazul creditelor aflate sub moratorii și pentru expunerile din schemele de garantare publică nivelul a fost în creștere, marcând o deteriorare a acestui portofoliu. Rentabilitatea a rămas stabilă, ROE scăzând doar marginal de la 7,7 la 7,4 la sută față de trimestrul anterior, iar poziția de lichiditate se menține ridicată (LCR de 172,4 la sută, puțin sub nivelul înregistrat în trimestrul precedent). Băncile au raportat în general o temperare a creșterii împrumuturilor acordate. Riscurile de piață rămân limitate, deși ocazional piețele financiare au fost afectate de puseuri de volatilitate.

În România, conform *Chestionarului privind riscurile sistemice*⁴ derulat în septembrie 2021, cele mai mari instituții de credit autohtone au identificat două riscuri ridicate și opt riscuri moderate (Anexa 2). Evaluările băncilor reflectă o îmbunătățire pentru majoritatea riscurilor comparativ cu exercițiul anterior, aspect care se reflectă și prin reducerea numărului de riscuri cu caracter ridicat. Acestea au încadrat în categoria de riscuri sistemice ridicate următoarele elemente: (1) deteriorarea echilibrelor macroeconomice interne și (2) riscul asociat provocărilor la adresa securității cibernetice și inovației financiare. Similar exercițiului anterior, riscul privind deteriorarea echilibrelor macroeconomice interne își menține poziția de cel mai semnificativ element generator de risc ridicat, însă atât nivelul curent, precum și ceilalți indicatori de risc au fost evaluați în scădere. Riscul asociat provocărilor la adresa securității cibernetice și inovației financiare urcă de pe locul patru pe locul trei în harta riscurilor după importanță, dar impactul potențial și dificultatea de gestionare sunt evaluate în scădere. Probabilitatea de apariție se menține în schimb relativ neschimbată.

Cele mai importante modificări privind nivelul curent al riscurilor se înregistrează în cazul riscului privind cadrul legislativ incert și impredictibil în domeniul financiar-bancar și al riscului de nerambursare a creditelor contractate de către sectorul neguvernamental. În ambele cazuri se remarcă o scădere a probabilității de apariție, care conduce la coborârea cu două locuri în harta riscurilor a riscului legislativ (de pe locul trei pe locul cinci) și trecerea acestuia din categoria de risc sistemic ridicat în cea de risc sistemic moderat, în timp ce riscul de nerambursare se menține pe locul doi în harta riscurilor.

Cu excepția riscurilor menționate mai sus, celelalte riscuri au suferit scăderi sau urcări de poziție de câte un loc, fiind totodată clasificate la nivelul moderat și fără a înregistra evoluții notabile de la exercițiul anterior.

În ceea ce privește creșterea prețurilor la energie, instituțiile de credit apreciază că efectele se pot observa pe un orizont de timp scurt spre mediu prin creșterea ratelor de neperformanță în special în sectorul populației, respectiv pentru categoriile mai

³ ABE, Tabloul de risc aferent T2 2021.

⁴ În analiză sunt incluse toate băncile considerate de importanță sistemică începând cu 01.01.2021 și ING Bank. Răspunsurile individuale ale băncilor se regăsesc în Anexa 3.

vulnerabile, în timp ce impactul asupra companiilor este de așteptat să fie diferit în funcție de sector. Nu se întrevăd efecte asupra indicatorilor financiari ai instituțiilor de credit.

Conform analizelor derulate de BNR⁵, riscul sistemic privind tensiunile la nivelul echilibrelor macroeconomice, inclusiv ca urmare a efectelor pandemiei COVID-19 este considerat cel mai important risc sistemic pentru stabilitatea financiară, fiind singurul evaluat la un nivel sever (Anexa 1, Tabel 3). În plus, riscul privind întârzierea reformelor și a absorbției fondurilor europene, în special prin PNRR, riscul privind incertitudinile la nivel global în contextul pandemiei COVID-19 și riscul de nerambursare a creditelor contractate de către sectorul neguvernamental sunt evaluate la un nivel ridicat, așteptările fiind de creștere (pentru primul risc), respectiv de stabilizare pentru următoarea perioadă (pentru ultimele două riscuri).

Produsul intern brut a revenit la nivelul prepandemic în prima jumătate a anului 2021, după ce rata de creștere economică reală la T2 2021 s-a situat la 13,9 la sută. Evoluția pozitivă s-a înregistrat pe fondul reluării încrederii în redresarea economiei, care a condus la majorarea cererii interne, dar și al unui efect de bază substanțial datorat contracției puternice din trimestrul II al anului 2020. Creșterea economică pentru anul în curs se estimează la 7,4 la sută⁶, iar principalul risc asociat acestei prognoze este generat de progresul modest al campaniei de vaccinare. Pe fondul acestor evoluții se înregistrează o diminuare a deficitului bugetar (până la 3,8 la sută din PIB în primele nouă luni ale anului, față de 6,7 la sută în aceeași perioadă a anului trecut). Perspectivele viitoare sunt de creștere, inclusiv pe fondul nevoii de a introduce măsuri noi pentru combaterea efectelor crizei energiei. În plus, contul curent a continuat să se deterioreze, iar România se plasează pe locul patru la nivel european după valoarea deficitului de cont.

În ceea ce privește gradul de absorbție a fondurilor europene, România se menține sub media europeană și a țărilor din regiune, iar în prezent atragerea fondurilor puse la dispoziție prin Mecanismul de redresare și reziliență este condiționată de implementarea unor măsuri la nivel național. Deși realizarea investițiilor bugetate prin PNRR poate contribui la susținerea unui model de creștere sustenabil pe termen mediu și lung, capacitatea instituțională redusă poate conduce la întârzierea implementării acestor programe, cu consecințe negative importante asupra economiei și sistemului financiar.

În contextul intensificării riscurilor la nivel global în a doua parte a anului, inclusiv pe fondul accelerării prețurilor la energie și al creșterii prețurilor combustibililor fosili, implementarea investițiilor verzi prin intermediul PNRR în vederea atingerii țintelor asumate devine esențială.

Riscul de credit se menține ridicat la nivelul portofoliului bancar, însă rata creditelor neperformante a continuat să se reducă atât pe segmentul companiilor nefinanciare,

⁵ BNR – *Raportul asupra stabilității financiare*, decembrie 2021.

⁶ World Bank Group – „Competition and Firm Recovery Post-COVID-19, Europe and Central Asia Economic Update”, Office of the Chief Economist, Fall 2021.

cât și pe cel al populației. Un element de vulnerabilitate este reprezentat de situația debitorilor care au beneficiat de moratoriul public instituit prin OUG nr. 37/2020 și prelungit prin OUG nr. 227/2020. În acest caz însă, un factor atenuant este faptul că majoritatea moratoriilor au expirat încă din luna decembrie 2020. Un alt aspect important pentru dinamica viitoare a ratei creditelor neperformante este legat de evoluția pieței imobiliare, având în vedere accentuarea activității pe segmentul rezidențial, precum și revenirea consemnată pe piața comercială.

Anexa 1

Harta principalelor riscuri la adresa stabilității financiare la nivel global

Tabel 1. Principalele vulnerabilități asupra sistemului financiar european, conform BCE

1. Gradul de îndatorare ridicat (în special la nivel suveran) și creșterea puternică pe piețele imobiliare rezidențiale
2. Supraevaluarea activelor asociată cu un risc de corecție dezordonată
3. Persistența provocărilor structurale în sectorul bancar, în ciuda profitabilității îmbunătățite
4. Vulnerabilitatea sectorului nebanca pe fondul riscului de credit, de lichiditate și de maturitate

Sursa: BCE – *Financial Stability Review* (noiembrie 2021)

Tabel 2. Principalii factori destabilizatori la adresa stabilității financiare la nivel global, conform FMI

1. Presiunile inflaționiste în creștere și perspectiva de manifestare pe termen mai lung
2. Supraevaluarea unor active
3. Nevoile ridicate de finanțare pe piețele emergente și de frontieră
4. Redresarea neuniformă în rândul firmelor nefinanciare

Sursa: FMI – *Global Financial Stability Report* (octombrie 2021)

Tabel 3. Harta riscurilor la adresa stabilității financiare din România, conform BNR

- Tensiunile la nivelul echilibrelor macroeconomice, inclusiv ca urmare a efectelor pandemiei COVID-19 și ale crizei energetice
  - Întârzierea reformelor și a absorbției fondurilor europene, în special prin PNRR
  - Incertitudini la nivel global în contextul crizei energetice și al pandemiei COVID-19
  - Riscul de nerambursare a creditelor contractate de către sectorul neguvernamental
- risc sistemic sever
  - risc sistemic ridicat
  - risc sistemic moderat
  - risc sistemic redus

Notă: Culoarea indică intensitatea riscului. Săgețile indică perspectiva riscului în perioada următoare.

Sursa: BNR – *Raportul asupra stabilității financiare*, ediția din decembrie 2021

Anexa 2

Harta riscurilor la adresa stabilității financiare, opiniile băncilor

Tabel 1. Dinamica opiniilor băncilor privind riscurile sistemice asupra sistemului financiar⁷ pentru perioada septembrie 2021 – septembrie 2022

Nr.*	Risc sistemic la adresa sectorului financiar	Nivel curent al riscului**	Dificultatea de gestionare a riscului***
Risc 1	Deteriorarea echilibrelor macroeconomice interne	↓	↓
Risc 2	Riscul de nerambursare a creditelor contractate de către sectorul neguvernamental	↓	↓
Risc 3	Riscul asociat provocărilor la adresa securității cibernetice și inovației financiare	→	→
Risc 4	Riscul reducerii rapide a încrederii investitorilor în economiile emergente în contextul evoluțiilor externe și/sau interne	→	→
Risc 5	Cadrul legislativ incert și impredictibil în domeniul financiar-bancar, cu implicații asupra solvabilității sectorului bancar	↓	↓
Risc 6	Riscul asociat evoluțiilor din piața imobiliară comercială	↓	→
Risc 7	Riscul de intensificare a legăturii dintre sectorul bancar și sectorul public atât datorită expunerilor directe (de ex.: titluri de stat, credite acordate administrațiilor centrale și locale), cât și indirecte (de ex.: creditele „Prima casă”)	↓	→
Risc 8	Riscul de creștere a costului de finanțare ca urmare a majorării ratei dobânzii și/sau a deprecierei cursului de schimb cu efecte negative asupra capacității de plată a debitorilor, în special a populației și IMM	→	→
Risc 9	Riscul privind lichiditatea sectorului bancar	↓	↓
Risc 10	Riscul climatic	→	→

	risc sistemic sever/foarte dificil de gestionat (valori absolute între 7 și 8)
	risc sistemic ridicat/dificil de gestionat (valori absolute între 5 și 6)
	risc sistemic moderat/gestionabil (valori absolute între 3 și 4)
	risc sistemic redus/ fără probleme (valori absolute între 1 și 2)

* Ordinea riscurilor este dată de importanța medie a riscului conform răspunsurilor băncilor.

** Culoarea indică nivelul curent al riscului, calculat ca medie între probabilitatea de materializare a riscului și impactul asupra sectorului bancar în caz de materializare în cursul unui an.

*** Culoarea indică nivelul curent al dificultății de gestionare a riscului de către instituțiile de credit.

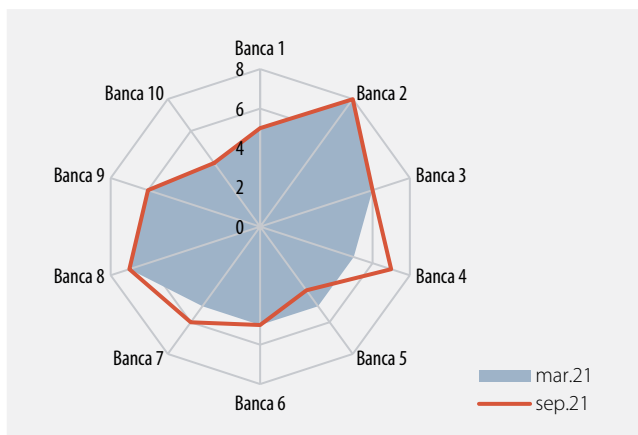
Săgețile indică evoluția riscului / capacității de gestionare a acestuia relativ la exercițiul anterior (martie 2021), considerând un prag de materialitate de 0,5 puncte.

⁷ Reflectă modificarea opiniilor față de ultimul raport. Pentru structura chestionarului și detalii metodologice, a se vedea Anexa 4.

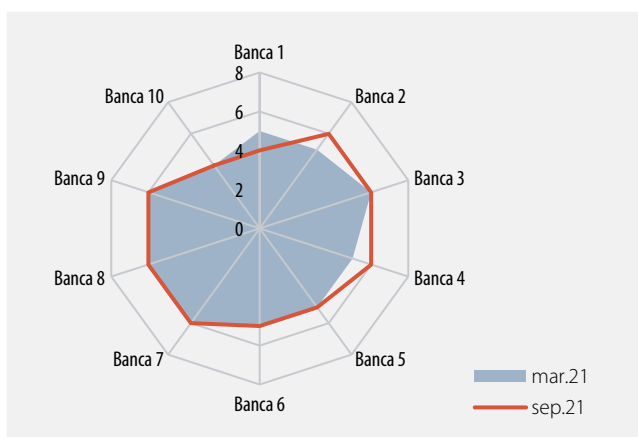
Anexa 3

Răspunsurile băncilor la Chestionarul privind riscurile sistemice (septembrie 2021)

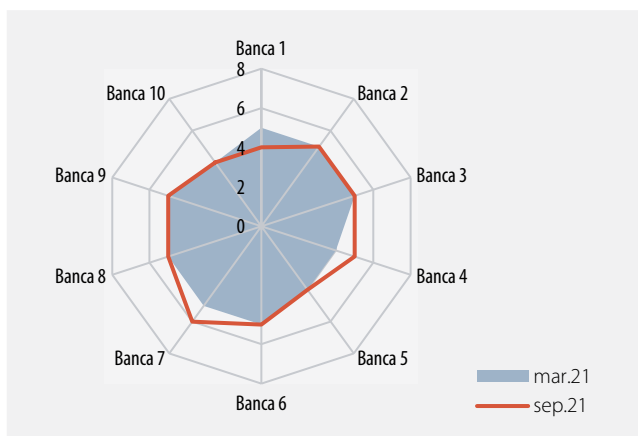
1. Riscul asociat provocărilor la adresa securității cibernetice și inovației financiare

Grafic 1a. Probabilitatea de apariție

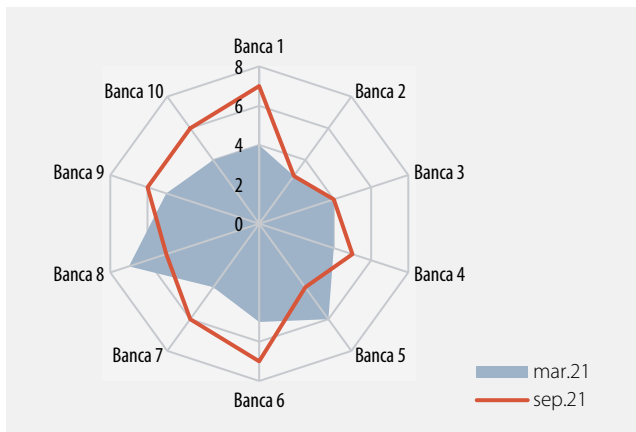
Grafic 1b. Severitatea impactului

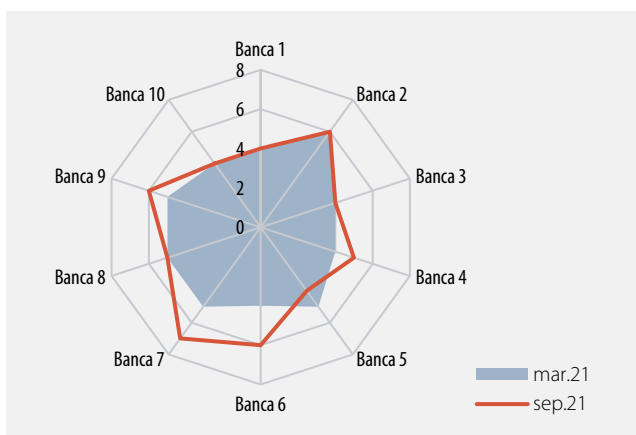
Grafic 1c. Dificultatea de gestionare

Notă: O valoare mai mare indică o probabilitate de apariție/severitate a impactului/dificultate de gestionare a riscului mai ridicată.

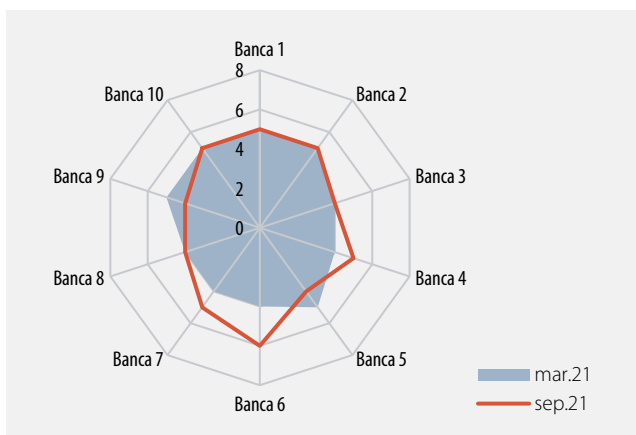
2. Riscul de creștere a costului de finanțare ca urmare a majorării ratei dobânzii și/sau a deprecierei cursului de schimb cu efecte negative asupra capacității de plată a debitorilor, în special a populației și IMM

Grafic 2a. Probabilitatea de apariție

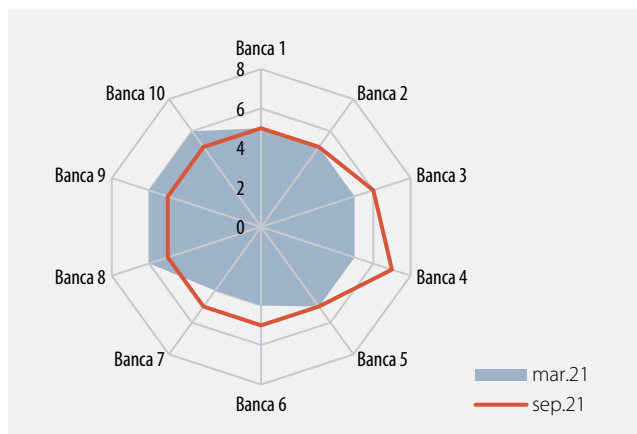
Grafic 2b. Severitatea impactului

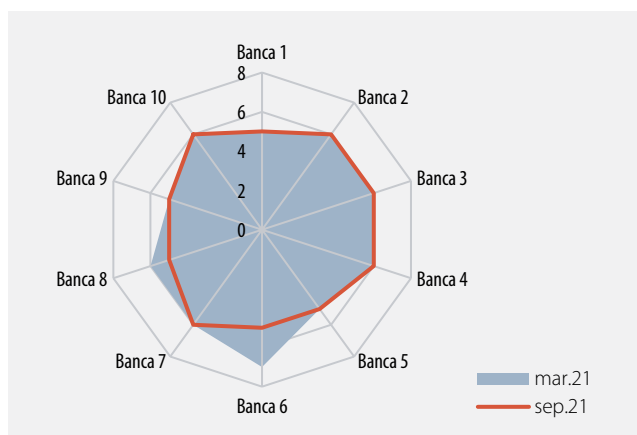
Grafic 2c. Dificultatea de gestionare

Notă: O valoare mai mare indică o probabilitate de apariție/severitate a impactului/dificultate de gestionare a riscului mai ridicate.

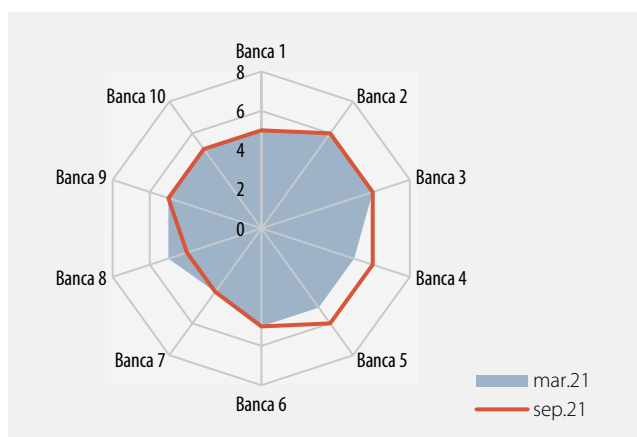
3. Riscul reducerii rapide a încrederii investitorilor în economiile emergente în contextul evoluțiilor externe (de ex.: creșterea economică la nivel global, modificările de ordin politic și accentuarea tensiunilor geopolitice, sectorul bancar european) și/sau interne (de ex.: politici fiscale prociclice, adâncirea deficitului de cont curent)

Grafic 3a. Probabilitatea de apariție

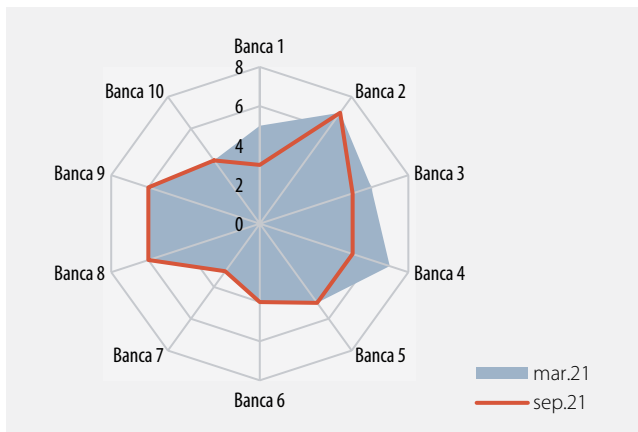
Grafic 3b. Severitatea impactului

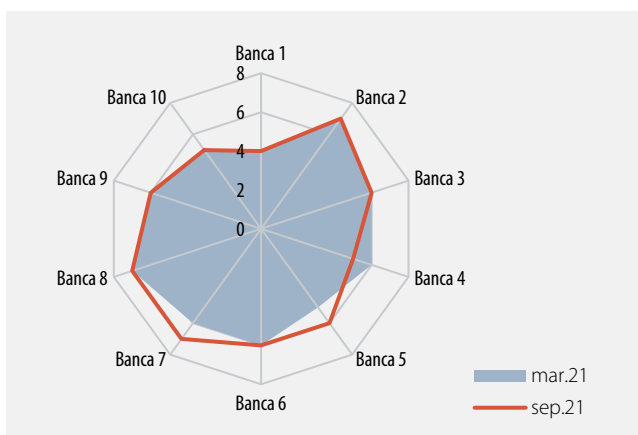
Grafic 3c. Dificultatea de gestionare

Notă: O valoare mai mare indică o probabilitate de apariție/severitate a impactului/dificultate de gestionare a riscului mai ridicată.

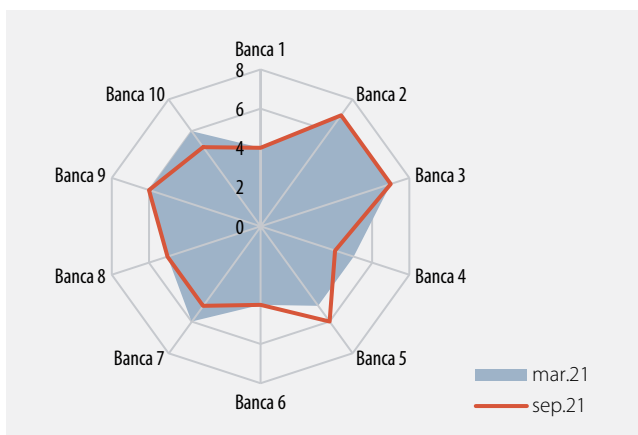
4. Cadrul legislativ incert și impredictibil în domeniul financiar-bancar, cu implicații asupra solvabilității sectorului bancar

Grafic 4a. Probabilitatea de apariție

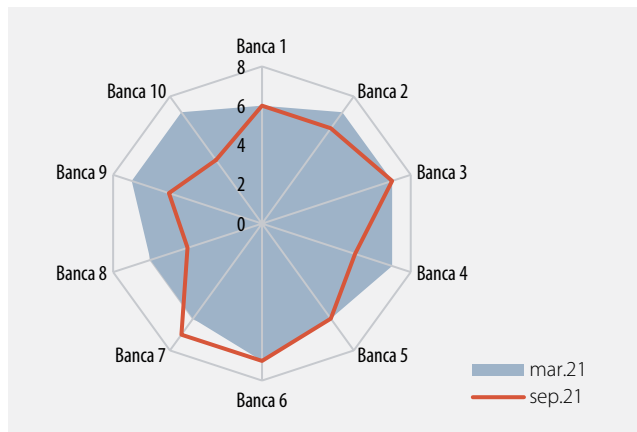
Grafic 4b. Severitatea impactului

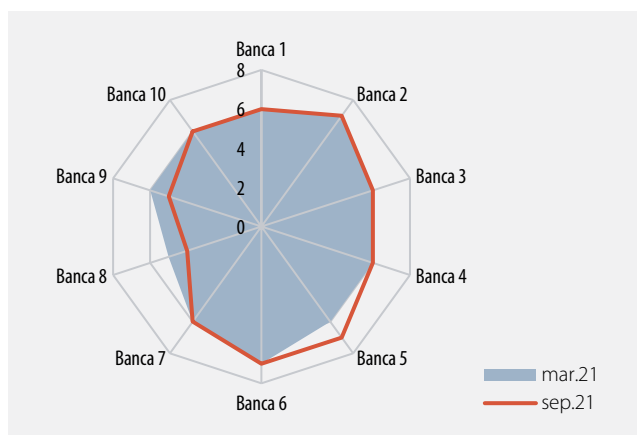
Grafic 4c. Dificultatea de gestionare

Notă: O valoare mai mare indică o probabilitate de apariție/severitate a impactului/dificultate de gestionare a riscului mai ridicate.

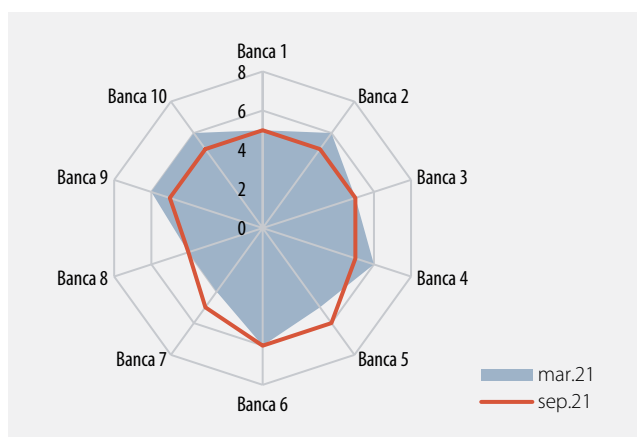
5. Riscul de nerambursare a creditelor contractate de către sectorul neguvernamental

Grafic 5a. Probabilitatea de apariție

Grafic 5b. Severitatea impactului

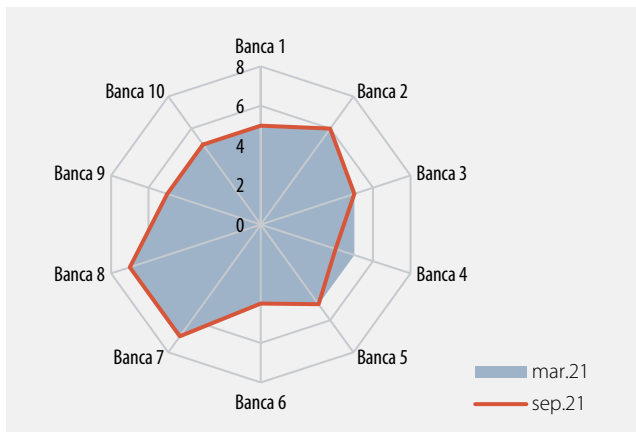

Grafic 5c. Dificultatea de gestionare

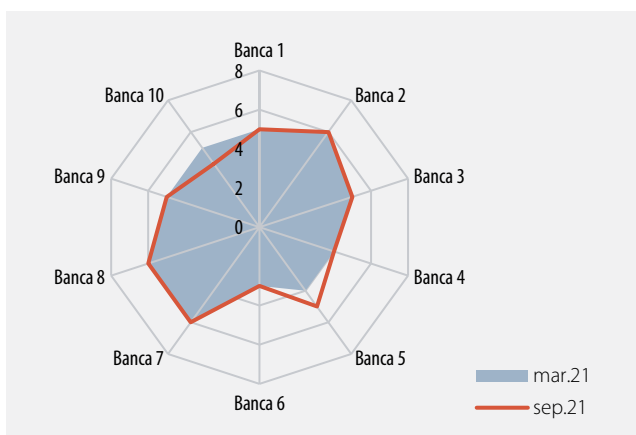
Notă: O valoare mai mare indică o probabilitate de apariție/severitate a impactului/dificultate de gestionare a riscului mai ridicată.

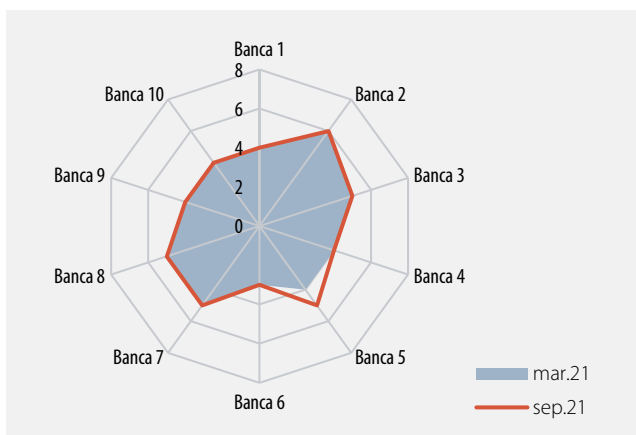
6. Riscul de intensificare a legăturii dintre sectorul bancar și sectorul public atât datorită expunerilor directe (de ex.: titluri de stat, credite acordate administrațiilor centrale și locale), cât și indirecte (de ex.: creditele „Prima casă“)

Grafic 6a. Probabilitatea de apariție

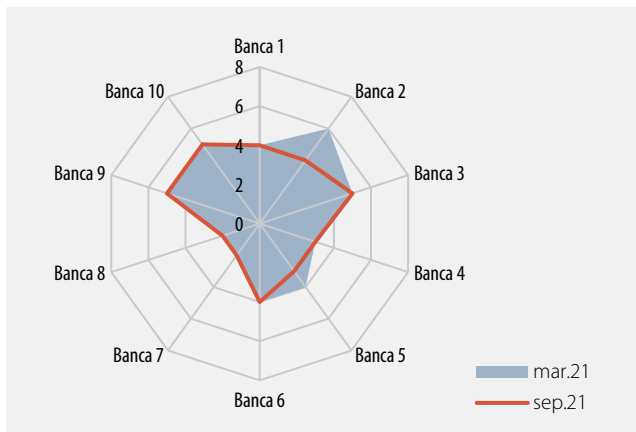
Grafic 6b. Severitatea impactului

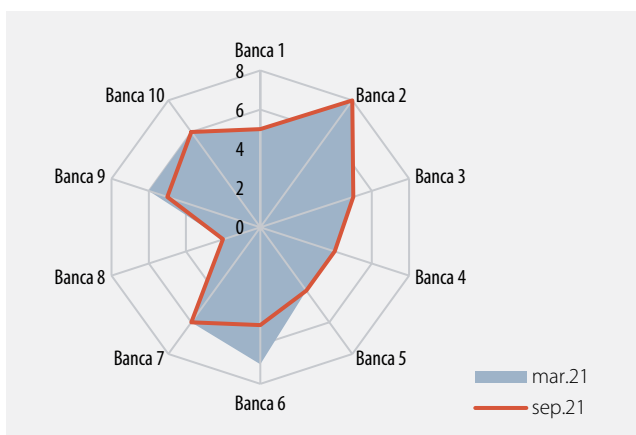
Grafic 6c. Dificultatea de gestionare

Notă: O valoare mai mare indică o probabilitate de apariție/severitate a impactului/dificultate de gestionare a riscului mai ridicate.

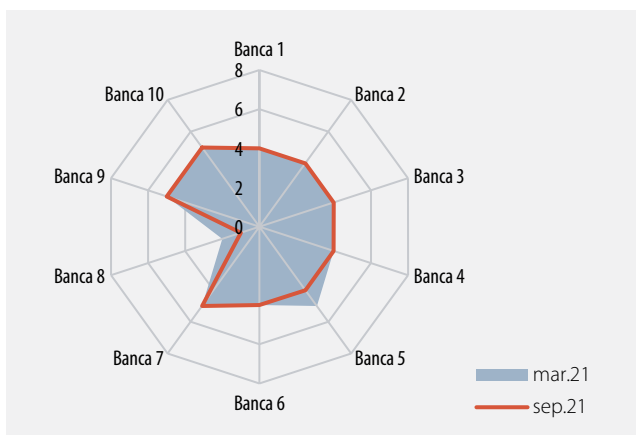
7. Riscul privind lichiditatea sectorului bancar

Grafic 7a. Probabilitatea de apariție

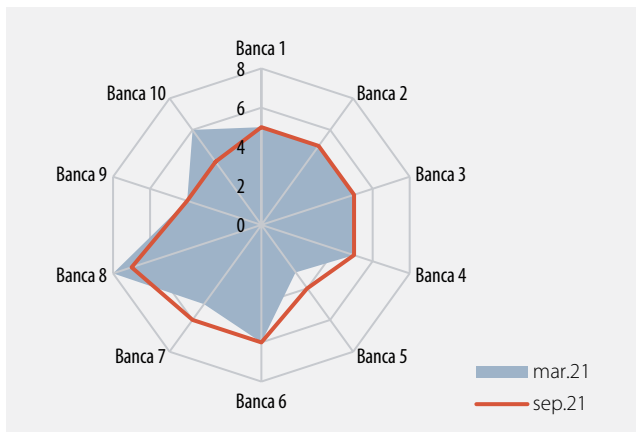
Grafic 7b. Severitatea impactului

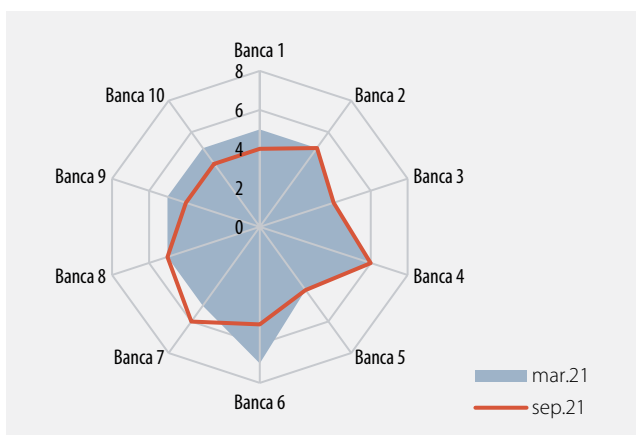
Grafic 7c. Dificultatea de gestionare

Notă: O valoare mai mare indică o probabilitate de apariție/severitate a impactului/dificultate de gestionare a riscului mai ridicată.

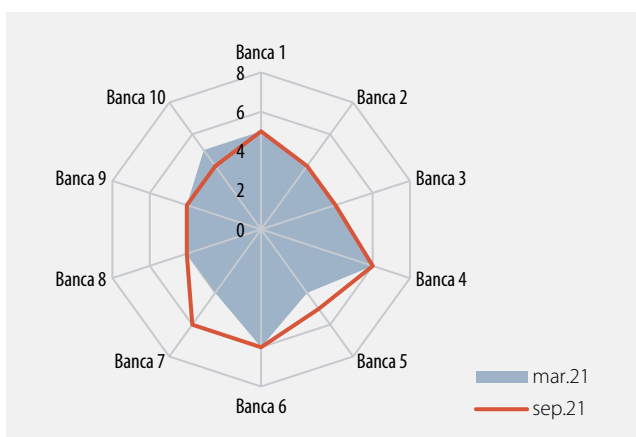
8. Riscul asociat evoluțiilor din piața imobiliară comercială

Grafic 8a. Probabilitatea de apariție

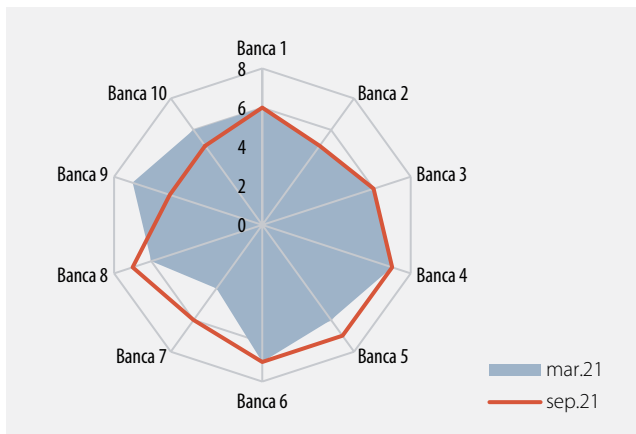
Grafic 8b. Severitatea impactului

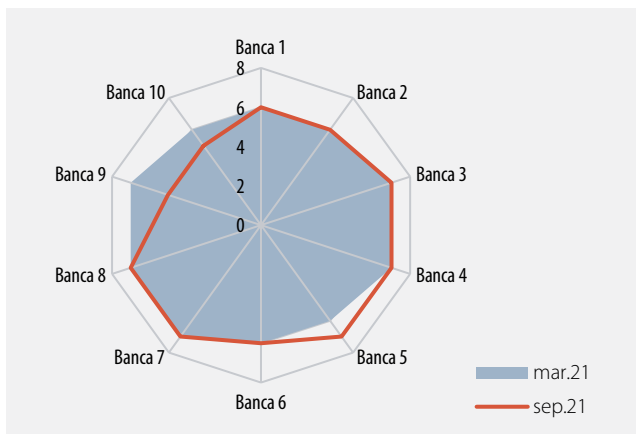
Grafic 8c. Dificultatea de gestionare

Notă: O valoare mai mare indică o probabilitate de apariție/severitate a impactului/dificultate de gestionare a riscului mai ridicate.

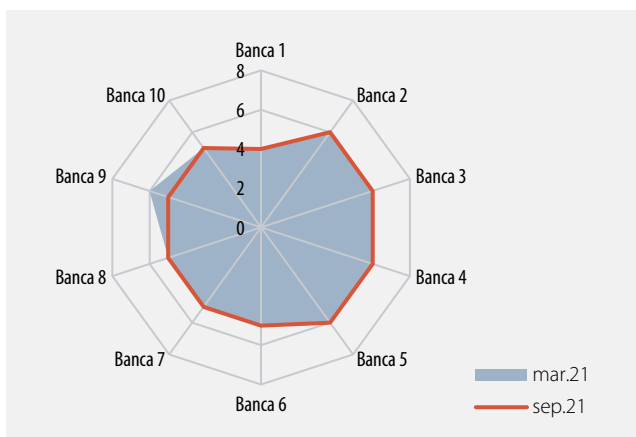
9. Riscul asociat deteriorării echilibrului macroeconomic interne

Grafic 9a. Probabilitatea de apariție

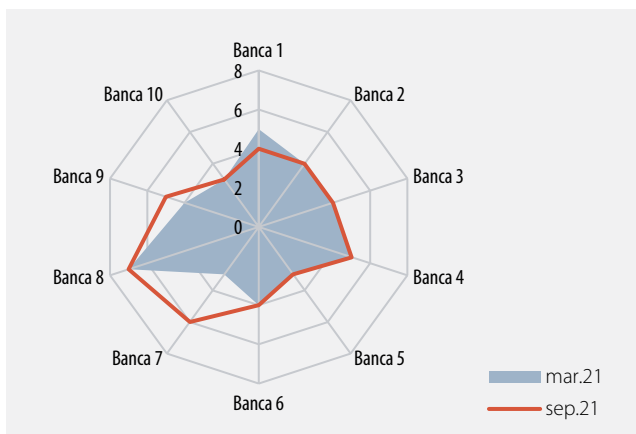
Grafic 9b. Severitatea impactului

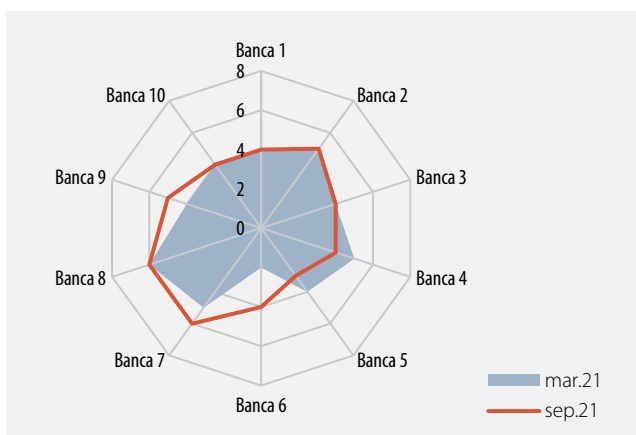
Grafic 9c. Dificultatea de gestionare

Notă: O valoare mai mare indică o probabilitate de apariție/severitate a impactului/dificultate de gestionare a riscului mai ridicată.

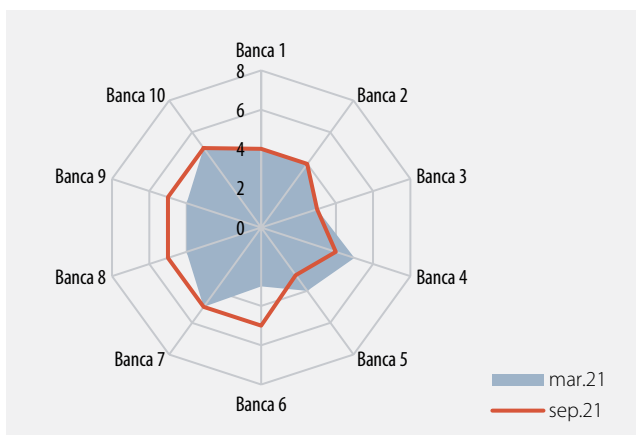
10. Riscul climatic

Grafic 10a. Probabilitatea de apariție

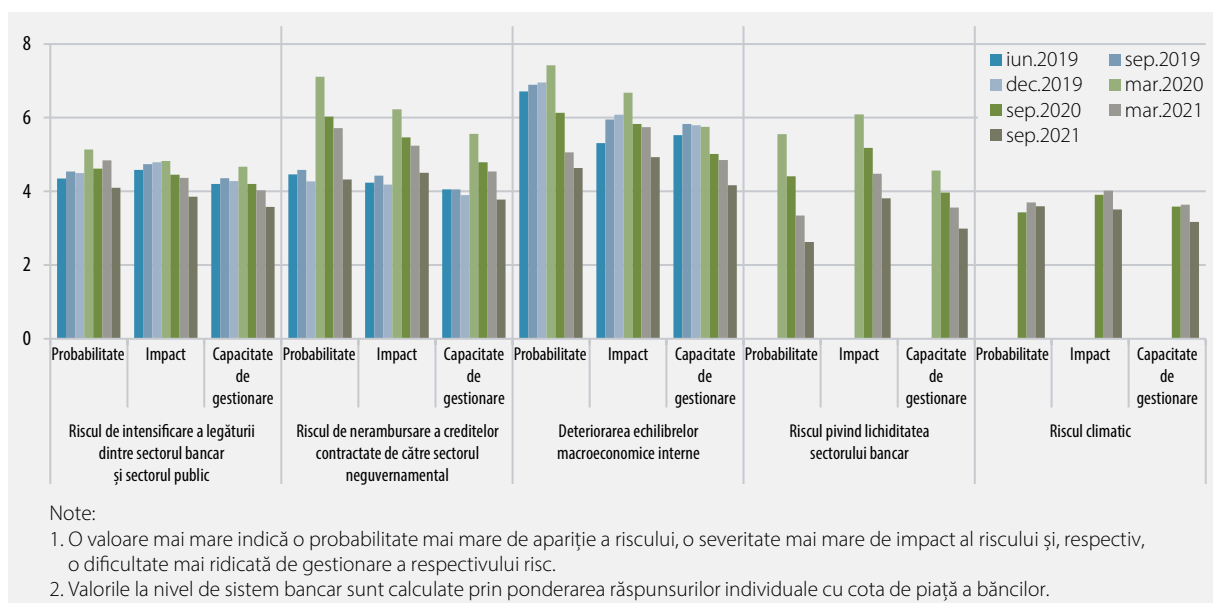
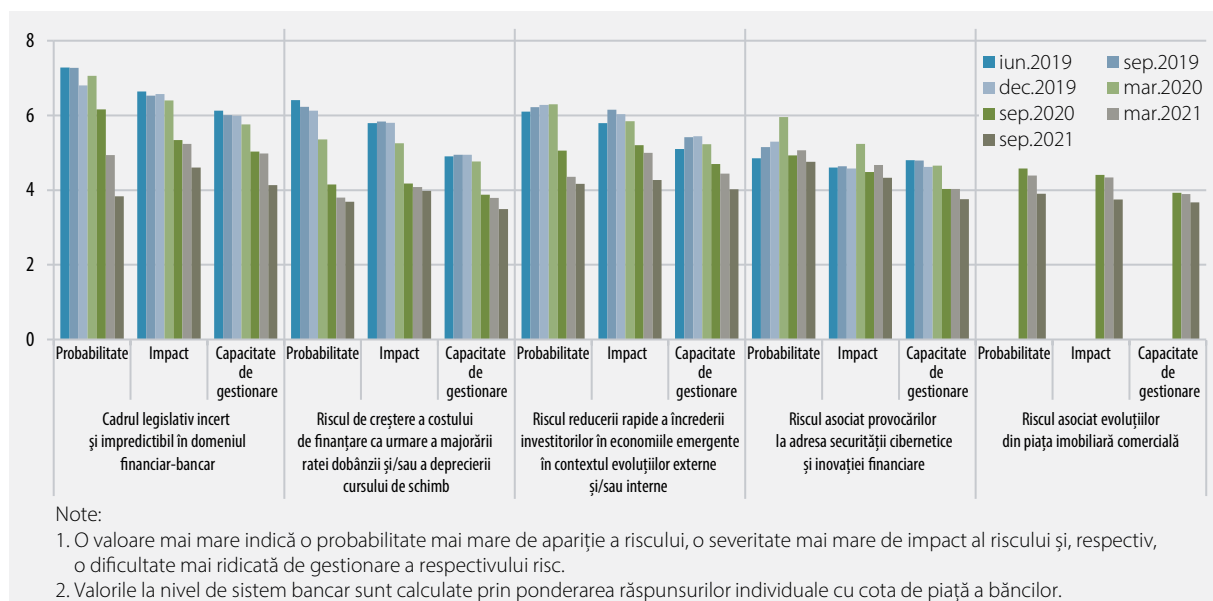
Grafic 10b. Severitatea impactului

Grafic 10c. Dificultatea de gestionare

Notă: O valoare mai mare indică o probabilitate de apariție/severitate a impactului/dificultate de gestionare a riscului mai ridicate.

Grafic 11. Evoluția răspunsurilor agregate ale băncilor referitoare la probabilitatea de apariție, impactul potențial și capacitatea de gestionare a riscurilor sistemice

Anexa 4

Structura Chestionarului privind riscurile sistemice (septembrie 2021) și precizări metodologice

Chestionar privind riscurile sistemice					
Denumirea instituției de credit:					
Data de referință: 30-09-2021					
Pentru scopurile acestui chestionar, noțiunea de risc sistemic se referă la „riscul de perturbare a sistemului financiar care poate genera consecințe negative grave pentru piața internă și economia reală” (Regulamentul (UE) nr. 1092/2010 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 noiembrie 2010).					
1a	Vă rugăm să evaluați pentru următoarele 12 luni riscurile sistemice identificate la punctele 1-10 din tabelul de mai jos. De asemenea, vă rugăm să completați la punctul 11 al tabelului un alt risc sistemic identificat din perspectiva dumneavoastră.				
	Riscuri sistemice	Importanța riscului (A)	Probabilitatea de apariție a riscului (B)	Impactul potențial asupra sectorului bancar (C)	Capacitatea băncii de gestionare a riscului (D)
1.	Riscul reducerii rapide a încrederii investitorilor în economiile emergente în contextul evoluțiilor externe și/sau interne				
2.	Riscul asociat evoluțiilor din piața imobiliară comercială				
3.	Riscul climatic				
4.	Deteriorarea echilibrelor macroeconomice interne				
5.	Riscul de creștere a costului de finanțare ca urmare a majorării ratei dobânzii și/sau a deprecierei cursului de schimb cu efecte negative asupra capacității de plată a debitorilor, în special a populației și IMM				
6.	Riscul privind lichiditatea sectorului bancar				
7.	Riscul de nerambursare a creditelor contractate de către sectorul neguvernamental				
8.	Riscul de intensificare a legăturii dintre sectorul bancar și sectorul public atât datorită expunerilor directe (de ex.: titluri de stat, credite acordate administrațiilor centrale și locale), cât și indirecte (de ex.: creditele „Prima casă”)				
9.	Riscul asociat provocărilor la adresa securității cibernetice și inovației financiare				
10.	Cadrul legislativ incert și impredictibil în domeniul financiar-bancar, cu implicații asupra solvabilității sectorului bancar				
	Explicații:				
	(A) În clasificarea riscurilor în funcție de importanță, vă rugăm să utilizați următoarea scală de la 1 la 10, unde 1 este cel mai important risc, iar 10 este cel mai puțin important risc. Evaluarea importanței unui risc (A) combină: probabilitatea de materializare a acestuia (B) și impactul în caz de materializare (C), luând în calcul capacitatea băncii de a gestiona respectivul risc (D).				
	(B) În clasificarea riscurilor în funcție de probabilitatea de apariție, vă rugăm să utilizați următoarea scală: Risc cu probabilitate, 1=Nesemnificativă, 2=Foarte redusă, 3=Redusă, 4=Sub medie, 5=Peste medie, 6=Ridicată, 7=Foarte ridicată și 8=Sigură.				
	(C) În clasificarea riscurilor în funcție de impactul potențial asupra sistemului financiar, i.e. pierderea așteptată condiționată de materializarea respectivului risc, vă rugăm să utilizați următoarea scală: Risc cu impact 1=Nesemnificativ, 2=Foarte redus, 3=Redus, 4=Sub medie, 5=Peste medie, 6=Ridicat, 7=Foarte ridicat și 8=Extrem de ridicat.				
	(D) În clasificarea riscurilor în funcție de capacitatea instituției de credit de a gestiona respectivul risc înainte de apariție (i.e. cât de pregătită este banca dvs. de a lua măsuri <i>ex ante</i> pentru a reduce semnificativ riscul), vă rugăm să utilizați următoarea scală: 1=Fără probleme, 2=Foarte ușor de gestionat, 3=Ușor de gestionat, 4=Relativ ușor de gestionat, 5=Relativ dificil de gestionat, 6=Dificil de gestionat, 7=Foarte dificil de gestionat, 8=Nu poate fi gestionat.				
1b	Vă rugăm să furnizați, dacă este cazul, orice clarificări sau informații suplimentare pe care le considerați a fi necesare pentru o mai bună înțelegere a răspunsurilor de la punctul 1a.				
Clarificări/ Informații suplimentare					
1.					
2.					

continuare

1c	Vă rugăm să detaliați din perspectiva instituției dumneavoastră implicațiile pe termen scurt și mediu ale creșterii prețurilor la energie, având în vedere cel puțin următoarele elemente: evoluția ratelor de neperformanță, creditarea bancară, nivelul de lichiditate și gradul de solvabilitate etc.
1.	

Analiza este realizată pe baza răspunsurilor instituțiilor de credit la *Chestionarul privind riscurile sistemice*. Sondajul este transmis celor mai importante 10 bănci din sistem după valoarea activelor. Acestea dețineau 76 la sută din activele totale ale sectorului bancar în luna septembrie 2021. Chestionarul este adresat persoanelor cu atribuții de conducere din cadrul departamentelor de administrare a riscului ale acestor instituții.

Mecanismul analizei este următorul: BNR identifică riscurile care pot fi considerate sistemice și solicită băncilor să răspundă în ce măsură opinia lor este asemănătoare, cum ierarhizează respectivele riscuri după importanța posibilelor consecințe asupra sistemului financiar, care este capacitatea lor de a face față consecințelor în ipoteza concretizării riscului și care consideră că este probabilitatea de apariție a riscului sistemic. De asemenea, băncile au posibilitatea să propună riscuri care, în opinia lor, sunt sistemice.

Metoda de agregare a răspunsurilor băncilor cu privire la cele trei elemente ale riscurilor (probabilitatea de apariție, severitatea impactului și capacitatea de gestionare a riscului) este media ponderată, factorul de ponderare fiind cota de piață a activelor.

Abrevieri

BCE	Banca Centrală Europeană
BNR	Banca Națională a României
CERS	Comitetul European pentru Risc Sistemic
CRS	Chestionar privind riscurile sistemice
IFN	instituție financiară nebancaară
FED	Sistemul Federal de Rezerve al Statelor Unite ale Americii
FMI	Fondul Monetar Internațional
FSB	Consiliul pentru stabilitate financiară
UE	Uniunea Europeană

